

ת"פ 45421/10/15 - מדינת ישראל נגד אנס חטיב

בית משפט השלום בעכו

ת"פ 45421-10-15 מדינת ישראל נ' חטיב
תיק חיצוני: 451638/2015

בפני כבוד השופטת שושנה פיינסוד-כהן
מאשימה מדינת ישראל ע"י פרקליטות פלילית- מחוז חיפה
נגד
נאשם אנס חטיב ע"י ב"כ עוה"ד אחמד כלפיה

החלטה

1. לפני בקשת הנאשם לאפשר לו לחזור בו מהודאתו.

2. כנגד הנאשם הוגש כתב אישום המייחס לו שלוש עבירות הסתה לאלימות וטרור. על פי העובדות המפורטות בכתב האישום מדובר בפרסומים שונים שפרסם הנאשם בחודש אוקטובר 2015 ברשת הפייסבוק.

3. כתב האישום הוגש בחודש אוקטובר שנת 2015 מיד לאחר התרחשותם הנטענת של האירועים. לצד כתב האישום הוגשה בקשה למעצר עד תום ההליכים ולפיכך ישבת ההקראה הראשונה בוצעה כשהנאשם עדין היה עצור.

לשם דיון בבקשת הנאשם נדרשת אני לסריקה מפורטת של התפתחות הדיונים בתיק זה מאז הגשת כתב האישום ועד היום.

ההליכים עד כה

3. ביום 27.10.15 הוקרא כתב האישום בפני הנאשם והוא ביקש באמצעות סגורו דאז להשיב במועד נדחה. לאחר דחיה נוספת הודיעו סגוריו של הנאשם באותה עת, בישיבת בית המשפט מיום 6.1.16 כי הנאשם כופר בעובדות כתב האישום. בכפירה מפורטת אשר מסר בכתב לאחר מכן פרט כי אין מחלוקת כי הנאשם פרסם את התמונה והכתוב המיוחס לו וכן אין מחלוקת כי הנאשם שיתף סרטון וכתב פוסט וסימן סימני חיבוב. הנאשם חולק לגבי כמה תרגומים. הפרסומים הכתובים על ידי הנאשם בוצעו בשפה הערבית, כתב האישום הוגש בשפה העברית והנאשם חולק על תרגום חלק מן הדברים.

הישיבות שלאחר מכן הוקדשו לזמן אשר נדרש למאשימה ללמוד את התרגום המוצע על ידי ההגנה ואת עמדתה ביחס אליו. במהלך תקופה זו הוחלף הייצוג של הנאשם.

עמוד 1

4. בישיבת בית המשפט אשר התקיימה ביום 1.12.16, הודיעו הצדדים על הסכמות לשינוי התרגום וכי נותרה מחלוקת ביחס לתרגום המופיע בסעיף 4 לכתב האישום. נערכו ההכנות הנדרשות לצורך שמיעת הראיות במועד הקבוע, 2.1.17 ביחס לשאלות אשר נותרו במחלוקת. מעט לפני מועד הדיון הקבוע הצדדים הודיעו כי מתנהלים ביניהם מגעים וישיבת שמיעת הראיות הפכה לישיבת תזכורת. במועד שמיעת הראיות החדש אשר נקבע ליום 16.7.17, הודיעו הסנגורים דאז כי הנאשם חוזר בו מכפירתו ומודה בעובדות כתב האישום המתוקן כפי שכבר היה מונח לפני בית המשפט (יובהר כי לא נערך תיקון נוסף באותו מועד). הנאשם אישר את דברי סנגוריו ונרשם מפיו כי הוא מודה בעובדות כתב האישום המתוקן וכל מה שכתוב בכתב האישום המתוקן הוא נכון.

לאור הודאת הנאשם, הנאשם הורשע בעבירות המיוחסות לו בכתב האישום המתוקן. בשל גילו של הנאשם הורתי על עריכת תסקיר בעניינו כאשר הסנגורים ביקשו כי התסקיר יתייחס גם לשאלת הרשעתו של הנאשם.

5. ביום 25.12.17 הודיע שירות המבחן כי נבצר ממנו לערוך תסקיר בעניינו של הנאשם מאחר והוא שהה בחו"ל. יומיים לאחר מכן התקיים דיון בבית המשפט בו הודיעו הסנגורים על מחלוקת עם הנאשם אשר החל בחיפוש אחר עו"ד אחר שייצגו. לשיטת הסנגורים חילוקי הדעות עלולים לפגוע בהמשך הייצוג. המאשימה התנגדה לשחרורם מייצוגו לאור השלב אליו הגיע ההליך. הסנגורים שוחררו על ידי מייצוגו של הנאשם.

6. מונה סנגור חדש, המייצגו גם כעת. ביום 21.3.18 הוגשה בקשה בכתב לחזרה מהודיה.

בבקשה טוען הנאשם באמצעות הסנגור כי לא היה שלם עם הודאתו אשר נמסרה בלחץ הסביבה, לאחר התייעצות בזק עם עורך דינו ומבלי שהייתה לו השהות להבינה כראוי ואת פישרה, משמעויותיה והשלכותיה. עוד טוען הוא כי הוסבר לו כי השופטים לא אוהבים דיונים וכי הודאתו תגרום למדינה לדרוש עונש קל יותר או להביא לידי הסדר עמה. לאחר שהוסברה לו משמעות ההודיה החליט לפעול על פי אמונתו ולהילחם על חפותו. מכאן נבעה המחלוקת עם בא כוחו הקודם.

7. בהחלטות מיום 21.3.18, הורתי למאשימה להגיב לבקשה וכן הורתי כי הסנגור יבהיר בקשתו שכן לא ברור לי מה טוען הנאשם ביחס לעובדות כתב האישום. האם הוא כופר בכתב האישום מבחינה עובדתית או כופר רק מבחינה משפטית, האם המעשים מהווים עבירה.

בהבהרה שמסר הנאשם באמצעות סנגורו ביום 11.4.18 הבהיר כי אינו חולק על עצם הפרסום אך טוען כי התרגומים לסעיפי כתב האישום אינם נכונים במלואם ומעוותים את כוונת הפרסום והקשרו. הנאשם מכחיש כי מתקיים יסוד ההסתה לאלמות ולטרור.

8. בישיבת בית המשפט אשר התקיימה ביום 15.4.18 הדגישה המאשימה את חלופ הזמן מן הודאה של הנאשם ועד לבקשה לחזרה מהודיה, את ההקשר בין הבקשה לבין הבנה אודות העונש לו תעתור המאשימה. הסנגור הדגיש את גילו הצעיר של הנאשם המצוי בלחצים סביבתיים וכן ביקש להשלים

טיעוניו. בסופו של דיון הסכימו הצדדים להצעת בית המשפט כי בטרם תינתן החלטה יבואו בדברים על מנת ללמוד טענות הסנגור באשר לתרגום המופיע בכתב האישום וכל נושא אחר שיעלה ביניהם.

9. בישיבת בית המשפט אשר התקיימה ביום 26.6.18 טען הסנגור כי אינו טוען לכשל בייצוגו הקודם של הנאשם ועל כן אין מקום לפניה לסנגור הקודם על מנת לגבל התייחסותו לנטען. בבוא בית המשפט לשקול אפשרות לחזרה מהודיה עליו להטיח כי הנאשם לא ינצל את ההליך המשפטי לרעה. אין זה המקרה. מדובר בנאשם המתמודד לראשונה בחייו מול מערכת החוק, החל מהיותו בן 19 שנים. אי הבנת משמעות ההודיה והשלכותיה נבעה מלחצים שהופעלו עליו. לאחר ששהה בחו"ל הבין עד כמה הרשעה עלולה לסגור בפניו דלתות ולהשפיע על עתידו. הנאשם אינו מכחיש את הפרסומים. המחלוקת מתמקדת בתרגומם והאם יש בהם הסתה וכוונה להסית. עוד טוען הסנגור כי יש טענה לאכיפה סלקטיבית כאשר אישי ציבור אמרו דברים חמורים בהרבה מכך.

ב"כ המאשימה השיב כי יש להורות לבאי כוחו הקודמים של הנאשם למסור עמדתם באשר לטענות שהעלה הסנגור. עוד טוענים כי יש להתעלם מרמיזות לשיקולים לא עניינים של המאשימה. תמצית הטענות הן כי נגרם נזק לנאשם. התמשכות ההליכים נגרמת בעתיו של הנאשם וטענה מקדמית יש להעלות בתחילת הדיון ולא בשלב זה.

בסיומו של הדיון הורתי כי התיק יובא בפני לתזכורת פנימית ביום 12.7.18, כאשר אם עד לאותו מועד יגיעו הצדדים להבנות באשר לתרגום אשר יש בהן כדי לקדם את הדיון יודיעו על כך. במידה ולא תתקבל הודעה, תפורסם החלטה באשר לחזרה מהודיה. כמו כן ניתנה לצדדים האפשרות להפנות לפסיקה. לא התקבלה הפניה לפסיקה.

10. סעיף 153 לחוק סדר הדין הפלילי (נוסח משולב), התשמ"ב-1952 קובע כי חזרה מהודאה אפשרית בכל שלב של המשפט אולם דורשת קבלת רשות מבית המשפט אשר תינתן רק מטעמים מיוחדים שירשמו. אין די בחרטת הנאשם, אלא נדרשות נסיבות חריגות. באשר לאותם נימוקים מיוחדים, מסכם כב' השופט ד' חשין את ההלכות בע"פ 635/05 אמג'דת דענא נ. מדינת ישראל [פורסם בבנו] פסקה 11 לפסה"ד מיום 26.11.07-

"...להלכה נפסק, כי חרטת הנאשם, כשלעצמה, אין בה כדי להוות נימוק מיוחד לעניין זה, וכי יותר לנאשם לחזור בו מהודייתו רק בנסיבות חריגות: "היתר כאמור יינתן בנסיבות חריגות, בהתקיים פסול בהודיה עקב פגם ברצונו החופשי ובהבנתו של הנאשם את משמעות הודייתו או אם ההודיה הושגה שלא כדין באופן המצדיק פסילתה" (ע"פ 1958/98 פלוני נ' מדינת ישראל, פ"ד נ(1) 577, 621, מפי השופט ביניש (כתוארה אז); וראו גם ע"פ 1932/04 רג'בי נ' מדינת ישראל [אתר נבו], ניתן ביום 14.4.05, פסקה 6; י' קדמי על סדר הדין בפלילים (כרך ב, תשס"ג), עמ' 997; להלן - קדמי; מ' שלגי וצ' כהן, סדר הדין הפלילי (מהדורה שנייה, תשס"א), עמ' 362-363 להלן - שלגי וכהן). בגדרן של נסיבות אלו כללה

הפסיקה גם הודיה שנמסרה בעקבות הבעת דעה מצד השופט באשר לעונש הצפוי לנאשם (ע"פ 6877/95 גולן נ' מדינת ישראל, פ"ד נא(1) 332, 336). שיקול נוסף התומך במתן היתר לנאשם לחזור בו מהודייתו הוא "רצונו הכן והנחוש של המערער לנסות להוציא לאור את צדקתו", וההשלכות של ההרשעה על שמו הטוב ועל עיסוקו (ע"פ 3754/91 מדינת ישראל נ' סמחאת, פ"ד מה (5) 798, 802-803, מפי השופטת נתניהו; וראו גם דברי השופט גולדברג, עמ' 802-803). עוד נקבע בפסיקה, כי שקילת האפשרות להתיר חזרה מהודיה צריכה להיעשות בכל מקרה ומקרה על פי מכלול נסיבותיו, כאשר רשימת "הנימוקים המיוחדים" לכך אינה רשימה סגורה (שם, בעמ' 803).

11. נלמד כי יש לבחון כל מקרה ומקרה לנסיבותיו. שיקול היכול לתמוך במתן רשות לחזרה מהודיה במקרה אשר לפני הינו **"רצונו הכן והנחוש של המערער לנסות להוציא לאור את צדקתו."**

12. מהותה של המחלוקת בין הצדדים לא השתנתה מתחילת הדיון בתיק זה. למעשה, לא מתעוררת כעת שאלה חדשה אשר לא נדונה בין הצדדים עוד טרם הודאת הנאשם. כבר בתשובתו של הנאשם לכתב האישום השיב ואמר כי אין מחלוקת ביחס לפרסום יש מחלוקת ביחס לתרגום וכן ליסוד ההסתה לאילמות וטרור. תשובה זו נמסרה בכתב עוד ביום 4.5.16. מאז התנהלו מגעים בין הצדדים שעניינם בדיוק שאלות אלו. בעקבותיהם, קיבלה המאשימה חלק מן התיקונים להם טען הנאשם באמצעות סנגורו וביום 15.12.16 הוגש כתב אישום מתוקן המאמץ חלק מן הנטען. הצדדים המשיכו במגעים ביניהם ובמועד הקבוע לשמיעת ראיות הודיע הסנגור כי הנאשם חוזר בו מכפירתו ומודה בכתב האישום המתוקן. כאמור, גם מפיו של הנאשם נשמע ונרשם לפרוטוקול כי הוא מודה בכתב האישום המתוקן וכי כל האמור בכתב האישום המתוקן נכון. משמעות הדבר כי הודה בתרגום וכן ביסוד ההסתה לאילמות וטרור. באותו מעמד הורתי על עריכת תסקיר בעניינו של הנאשם כאשר הסנגור כבר העלה אז את שאלת ביטול ההרשעה בבקשתו כי התסקיר יתייחס לאפשרות זו. קרי, גם נושא השלכות ההרשעה על חיו של הנאשם היה במודעות הסנגור וחזקה על הנאשם כי גם בידעתו.

13. משמעות הדבר היא כי השאלות אשר מעלה כעת הסנגור, התרגום, יסוד ההסתה וכן משמעות ההרשעה על חיו של הנאשם, כולן היו מונחות על השולחן שעה בה חזר בו מכפירתו, הודה והורשע. המחלוקת עם הסנגורים הקודמים עלתה בפני בית המשפט לראשונה ביום 27.12.17. מטעוני הנאשם באמצעות סנגורו אנו לומדים כי רק לאחר שהחל ללמוד קורסים בחו"ל הבין את משמעות הרשעתו ואת ההשלכה על כך בחייו. לטענתם הודה לאחר לחץ שהופעל עליו על ידי סביבתו ומתוך אמונה כי הדבר יוביל להתחשבות מצד הפרקליטות בטיעוניה לעונש. אבהיר כבר עתה כי בהעדר התייחסות של מי מסביבתו הקרובה אותה עת, דוגמת באי כוחו הקודמים, לא אוכל לקבל טענה עובדתית זו, הגם שברר הוא כי לאור גילו הצעיר נתון הוא בלחץ והשפעה סביבתית גדולה יותר.

14. הבקשה לחזרה מהודיה לא הועלתה בפני בית המשפט לאחר מתן גזה"ד או לאחר קבלת תסקיר של

שירות המבחן, אלא לאחר שהנאשם הבין את משמעות הרשעתו. לטענתו, עניין זה לא היה ברור לו דיו ולא הוסבר לו דיו בעת ביצוע ההודיה. כאמור, אין בפני תמונה כללית בדבר ההתרחשויות בעת ביצוע ההודיה, שכן הסנגור עמד על כך כי אין לפנות לב"כ קודם לקבלת גרסתם. לפיכך, אין לקבל את הטענה העובדתית כי לא הוסברה לו משמעות ההרשעה. עוד אזכיר כי כבר באותו מעמד ביקש הסנגור כי התסקיר יתייחס לאפשרות ביטול ההרשעה.

15. כאשר הבקשה לחזרה מהודיה מועלית לפני מתן גזר הדין יש להחיל מבחן קל יותר "ככל שבית המשפט משתכנע כי הבקשה מבוססת על רצונו הכן להילחם על חפותו, ולא על חישוב טקטי אשר נועד להשגת רווחים משניים." (רע"פ 7964/13 יוחנן רובינשטיין נ. מדינת ישראל [פורסם בנבו] פס"ד מיום 31.12.13).

16. מחד, הנאשם לא ביקש לחזור בו מהודיתו לאחר שלדוגמא התקבל תסקיר אשר אינו ממליץ על ביטול ההרשעה. מאידך, לא מדובר במי אשר מבקש לחזור בו מהודיתו בגין דברים חדשים אשר לא נדונו במשך חודשים ארוכים מאוד והיו ידועים לו ולבאי כוחו.

17. הנאשם אינו טוען כי במישור העובדתי לא ביצע את המיוחס לו. הוא טוען לשאלות תרגום אשר נדונו ארוכות בין הצדדים וחלק מטענותיו התקבלו וחלק נדחו על ידי המאשימה, ובמצב דברים זה בחר להודות. עוד טוען הוא כי לא התקיים יסוד ההסתה. מדובר בשאלה עם גוון משפטי לצד העובדתי/נפשי ואכן יכול וקיבל הוא כעת יעוץ שונה. יחד עם זאת, שאלה זו נכללה כבר בכפירה של הנאשם.

18. הנאשם מעלה טענה נוספת אשר לא נדונה על ידי עד עתה והיא כי קיימת לו הגנה מן הצדק שיש לבררה לאור כך כי לשיטתו אישי ציבור אומרים דברים חמורים יותר ולא עומדים לדין. הטענה ראויה להישמע אך בשלב זה נטענה באופן כללי מבלי שהובאה אף לא דוגמא אחת לבססה. עוד יש לציין כי טענת הגנה מן הצדק כוחה יפה בכל שלבי הדיון ויכולה להשפיע על החלטת בית המשפט בבקשה לביטול הרשעה או בטיעונים לעונש.

19. בע"פ 6349/11 גנס שניידר (נשימוב) נ. מדינת ישראל [פורסם בנבו] פסק דין מיום 10.6.13,

"בסופו של דבר, ועל כך חזר בית משפט זה שוב ושוב, השאלה המכרעת היא הסיבה לבקשת הנאשם לחזור בו מהודאתו (להלן: מבחן המניע) - האם מדובר ברצון כן ואמיתי להוכיח את חפותו, או שמא מדובר בתכסיס, קרי באקט טקטי, שנועד להשיג רווח דיוני-משפטי (ראו לדוגמה: רע"פ 2292/08 אמסלם נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו] (30.09.2009) (להלן: עניין אמסלם)). ודוק: שאלה נכבדה היא מה רמת ההוכחה הנדרשת לצורך הכרעה במבחן המניע, ומי הצד הנושא בנטל ההוכחה ובנטל הבאת הראיות; אולם מאחר שהצדדים שבפנינו לא טענו ביחס לכך, אשאיר את הדברים בצריך

עיון. בהתאם, וכדי "לפרק" את מבחן המניע לגורמיו, התגבשו בפסיקה עקרונות מנחים לגבי מצבים בהם יתאפשר לנאשם לחזור בו מהודאתו, המבוססים על "צמתים דיוניים" שונים של ההליך הפלילי. אסביר את קביעתי זו להלן.

20. בפסקת הסיכום של כב' השופט מלצר, פסקה 26 הוא מציין כי כל עוד אין להתרשם באופן חד משמעי כי מדובר בבקשה המונעת משיקולים טקטיים, יש להיענות לה. מאז הודאתו של הנאשם לא התרחש שינוי במצב המשפטי דיוני אשר יש בו כדי הלשנות את מצבו לרעה או לשנות את האיזון בין הסיכויים והסיכונים שנטל על עצמו בשעת ההודאה. לפיכך, יש לייחס לו את הכנות של מי אשר עומד על חפותו ומבקש לבררה.

21. אין להקל ראש בהודאה בבית המשפט ואין להפכה לדבר קל ערך אשר ניתן לחזור בו ולחזור ולהודות כראות עיניו ומצב רוחו של נאשם. אולם, לא התרשמתי כי כך הוא.

22. לפיכך, ועל אף התמשכות ההליכים הניכרת, הנני מורה על קבלת הבקשה לחזור בו מהודאתו. הרשעת הנאשם מיום 16.7.17- מבוטלת.

23. הצדדים מוזמנים לשיבת תזכורת ליום 12.9.18 שעה 12:30 לקביעת סדרי המשך הדיון בתיק.

המזכירות תשלח העתק ההחלטה לצדדים.

54678313

ניתנה היום, כ"ב אלול תשע"ח, 02 ספטמבר 2018, בהעדר הצדדים.